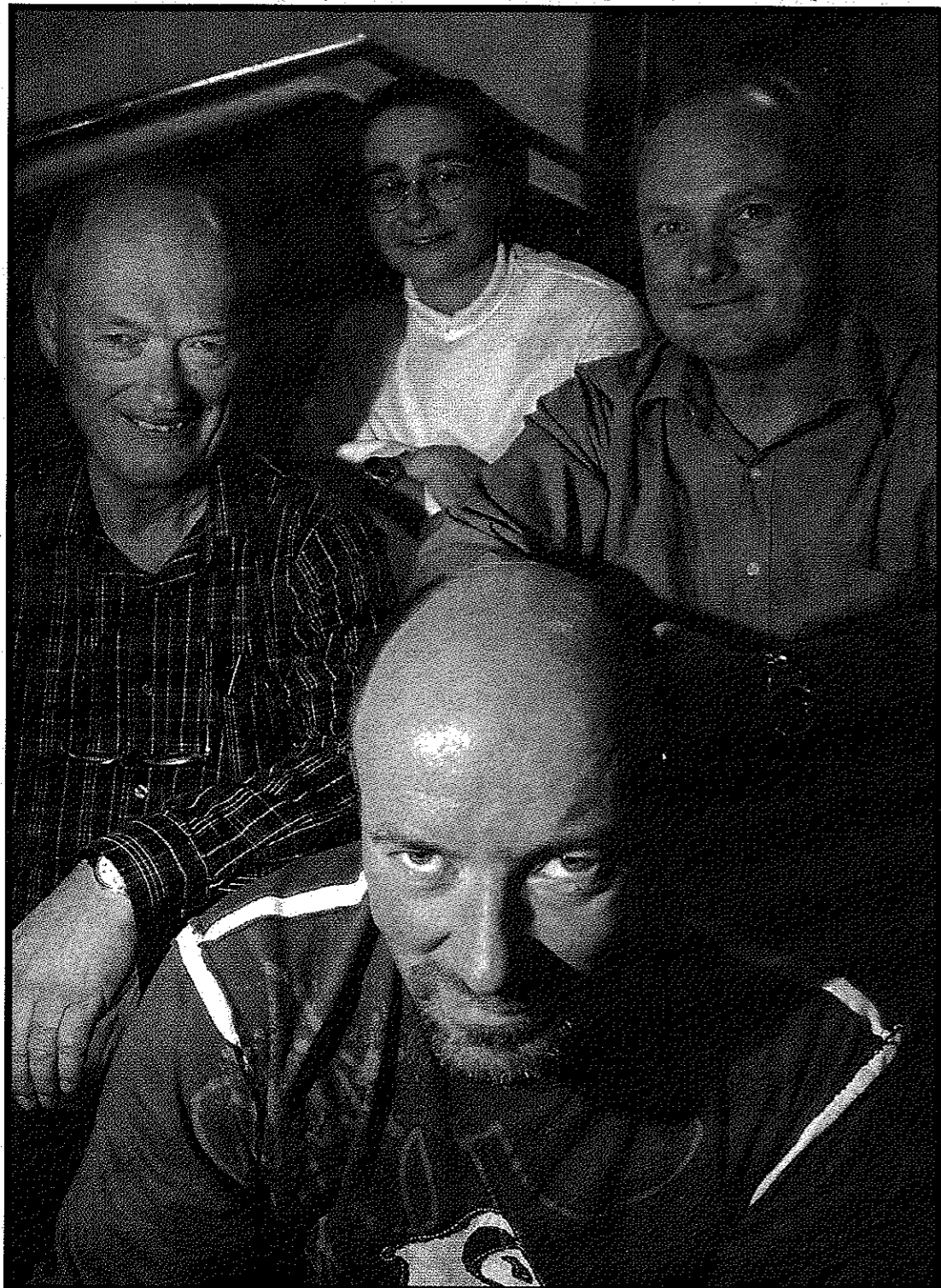

Veikynnet
Weekend

Debatterer skapelse

TRO. Espen Utaker har redigert boken «Tro og vitenskap», og mener det går an å være evolusjonist og kreasjonist samtidig.

SANNHET. – Som kristen skal man være opptatt av å finne sannheten, sier Espen Utaker (foran). Han har redigert boken «Tro og vitenskap – sammenheng eller sammenstøt». Blant bidragsyterne er (bak f.v.) Jon Kvalbein, Katarina Pajchel, Bjørn Are Davidsen.

FOTO: TRYGVE W. JORDHEIM

Trygve W. Jordheim
trygve@magazinet.no

En av høstens nyheter fra Lunde Forlag er debattboken «Tro og vitenskap» med undertittelen «sammenheng eller sammenstøt». Agenda 3:16-redaktør Espen Utaker fikk ideen til boken da han leste om at en del norske bibelskolelærere underviser sine elever at jorden er 8000 år gammel.

– I så fall taler man mot bedre vitende, mener Utaker.

– **Hvorfor er denne boken viktig?**

– Det er flere grunner til det. Som kristen skal man være opptatt av å finne sannheten. Vitenskapen tar jo feil av og til, men noen ting vet vi. Og for mitt eget trosliv har det vært viktig å få disse tingene på plass. Jeg er en typisk realistisk nordmann, og jeg synes det er inspirerende å se spor av Gud i naturvitenskapen.

Et under

I bokens forord tar han opp om hvor utrolig mennesket er satt sammen, og skriver at evolusjonsteoriens rekke av tilfeldigheter som skal ha ført frem til det ferdige homo sapiens, like gjerne kan kalles et Guds under som et livets under. Han kaller seg imidlertid evolusjonist.

– Jeg tror at Gud har skapt naturlovene. Et tusendels sekund etter Big bang lå naturlovene der. Hele universet styres av dem.

– **Tror du Gud har grepet inn underveis i utviklingen?**

– Jeg tror Gud styrer underveis, så på den måten er jeg kreasjonist også. Gud skaper fortsatt og holder skaperverket i sine hender, sier Utaker.

Myteknuser

Bjørn Are Davidsen har de siste årene brukt mye tid på å tilbakevise usanne påstander om kristendommen fremkommet i boken og filmen «Da Vinci-koden». Også i «Tro og viten-

skap» tar han et oppgjør med myter. Oppfatningen av en motsetning mellom kristendom og vitenskap er i stor grad basert på misforståelser, mener han.

Blant oppleste og vedtatte sannheter som faktisk ikke stemmer, nevner han påstandene om at kirken lenge mente at jorden var flat, at kirken forbød tallet 0, at paven bannlyser

te Haleys komet, og at kirkefaderen Augustin sa at kristne ikke trengte vitenskap ettersom de hadde Bibelen.

– Slike historier har skapt en rammefortelling om den store krigen mellom kirke og vitenskap, sier Davidsen.

– Det var nettopp troen på en naturlovgivende gud som var avgjørende for at naturvitenskapen vokste frem i Vestens kultur, hevder han.

Tviler på ID

I likhet med Utaker kaller han seg både kreasjonist og evolusjonist, men han er forbeholden overfor tanken om Intelligent Design (ID).

– ID har som premisse at man kan spore Gud i vitenskapen. Jeg stiller meg tvilende til prosjektet, men jeg synes det er spennende. Men selve eksistensen av vitenskapen kan antyde at det finnes en gud, fordi vitenskapen bygger på en del premisser som samsvarer med hvordan virkeligheten vil være hvis man forutsetter at det finnes en gud.

Davidsen mener boken «Tro og vitenskap» er viktig fordi den kan si noe om hvordan kristendommen skal forholde seg til vitenskap – og hvordan vitenskap bør forholde seg til religion. Han kaller seg kreasjonist i den forstand at jeg han at Gud har skapt verden.

– Men jeg er tvilende til å bevise det gjennom studier av naturen, fordi Gud ikke er en del av naturen.

– **Hva tenker du om evolusjonsteorien?**

– Jeg tror på evolusjon. Min livshistorie er en utvikling, men i det store bildet er det Gud som står bak. Vi må ikke skape kunstige motsetninger ved å utelukke at Gud kan skape gjennom evolusjon. Hvorfor skulle han ikke kunne gjøre det? Om resultatet av skapelsen er slik Gud ville ha det eller ikke, er et trosspørsmål.

Målet med livet

Pensjonert rektor Jon Kvalbein har mange års fartstid som skapelsesdebattant. I boken «Tro og vitenskap» har han skrevet et kapittel om Intelligent Design. Denne teorien mener at det er nødvendig å anta at en intelligent designer eller aktør har grepet inn, når man skal forklare livet.

– Menneskets tilblivelse forutsetter en intelligent designer. Selve livets eksistens kan ikke forklares ved hjelp av naturlover. Det samme gjelder nye, komplekse organer som skal ha oppstått i evolusjonen. I så fall må hvert trinn ha vært fordelaktig, sier Kvalbein.

Han ønsker likevel ikke å avvise evolusjonsteorien fullstendig.

– Ved å si nei til evolusjonsteorien som en mulig hypotese, har vi grepet inn i naturvitenskapens domene. Det er viktig å vise at det er fullt mulig å kombinere en sann tro på Bibelen med tillit til vitenskapen, når man er klar over vitenskapens begrensninger, mener han.

– Naturvitenskapen er ikke i stand til å si noe om hva som er rett og galt, vakkert eller stygt. Den sier heller ikke noe om målet med livet, eller om det finnes en gud eller ikke.

Lovmessighet

Første kapittel i boken er et intervju med astrofysikeren Øystein Elgarøy og Katarina Paj-

chel, som er dominikanermonne og stipendiat i partikkelfysikk ved Universitetet i Oslo. Pajchel er opptatt av at vitenskap handler om *hvordan* naturen fungerer, og hun mener skaperverkets orden forteller noe om skaperen. I sitt arbeid frykter hun ikke å finne en sannhet som ikke korresponderer med troen.

– Det er ulike sannhetsbegreper innenfor tro og vitenskap, påpeker hun.

Hun tror skaperverket er blitt slik det er i dag gjennom evolusjon.

– Jeg tror at Gud står bak naturlovene og at han har latt skaperverket følge disse lovene. Lovmessighet er en del av vår tro.

Overnaturlig

Om mennesket sier hun:

– Vi er skapt i Guds bilde. Samtidig har vi utviklet oss gjennom en naturlig prosess. Men Gud er ikke bare en urmaker som satte i gang noe. Han skaper hele tiden og er til stede i sitt skaperverk.

– **Mange har problemer med evolusjonsteorien fordi de opplever at den degraderer mennesket til et intelligent dyr?**

– Mennesket er et intelligent dyr i den betydning at vi er en del av naturen, men vi har fått noe overnaturlig. Vi er noe betydelig mer enn intelligente dyr, og som kristen vil jeg si at «mer» er det at vi har en sjel og en ånd.

Pajchel mener «Tro og vitenskap» er en viktig bok.

– For meg er dette et vitnesbyrd om at det går an å leve med full integritet som kristen i et samfunn hvor vitenskapen preger og styrer veldig mye.